

A' ROMAI TSASZARIES AP. KIRALYI FELSEG;
NEK KEGYELMES ENGEDELMÉVEL.

Indult BÉTSBŐL Pénteken 6. Januariusban 1792.

Belső elegyes Tudósítatok.

Koronánk Örökösének Ferentz Fő Hertzegnek F. kedves élete párja Fő Hertzeg Afzszony *Mária Theresia*, 6 heti szereztsés gyermek-ágyos benn ülésének végződésével, a' jövő Gyertya szentelő Bóldog Afzszony napján Apr. 2-dikán fog a' szokásban lévő Szentséggel nyilvánóságosan éltettetni, melynek alkalmatosságával, le-betegedése után elsőbben menvén a' Hertzegné közönségesen ekkor templomba, igen pompás Udvari gála fog ismet tartatni. — Az ide való Komendérozó Generál Gr. *Kinszki* ő Excja meg-ujjitott jóvassására már meg-vagyon erősitve azon plánum, melly szerint ezen-túl Bétsnek minden kapuji előtt egy-egy Lovas vigyázó hely legyen, a' honnan a' Lovasság minden uttzákon széllyel fog vigyázatra lovagolni: a' Glaszikon,

kon, az az, a' Város és külső Városok között lévő me-
zőben, gyalog katonák lesznek el-olttva, kiknek szá-
mokra bizonyos megszűzéségnire egymástól vigyázó
házak fognak kézfittetni. — Semmire nagyobb szük-
sége Bétsnek — — — nintsen, mint a'
titkos, és nyilván való tolvajok ellen való oltá-
lomra. —

Azt mondják hogy az ifjú Gróf Pálfinak egy
néhány napok múlva bizonyoson meg-esendő laka-
dalmi tzeremoniája Eszterházán az Eszterházi An-
tal ő Hgsége költségén fogna tarttani. Ő Hertzeg-
ségének kedves élete párját az Udv. Dámák közzé
méltóztatta ő Felsége. — Gróf Kohári Ferentz
Udvari Titoknok Ur meg-mátkásodott az ifjú Gr.
Károliné ő N-ga Testvérével Antonia Gróf kis Afz-
szonyal, kinek a' Házasság-kötésben husz ezer fo-
rintot ígért mindjárt előre Afzszonyi ékességekre
(smukra) 's gombostő pénzül, minden esztendőnként
3 ezer forintokat: azon esetre pedig ha talám öz-
vegységre találna maradni, husz ezer forint kész
pénzt, 's esztendőnként hét ezer forintokat egész
holtta napjáig, jól nevelt, és mind termetére, mind
személyére nézve szép a' Gróf kis-Afzszony — Ő
Felsége Caufarumi R. Director M. Lányi Urat Re-
ferendariusá tenni méltóztaték a' Magyar Kantzellá-
riánál.

Ő Felsége valamint nem régiben a' Tudomá-
nyoknak igazgatását, így közelebbről a' könyvek-
nek fő Censuráját-is az Udvari Kantzelláriának ál-
tal adni, és kegyelmesen rendelni méltóztaték:
hogy ezentül minden ehhez tartozó dolgok a' sze-
rént, mint eddig a' Tudománybéli Commissio előtt
folytanak, ezentül a' ki rendeltetendő Referenték
által az emlitet Kantzellaria előtt igazittasának-el;
melly szerént már a' tulajdonképpen való Censura
Commissio meg-szűnven, a' Cenforok az olyan
munkákat, mellyeket egyedül tsak a' magok fe-
leletekre fajtó alá botsáttani nem mértnek, helyes
indító okaikkal egygyütt ezen Udv. fő Kantzella-
riának fogják elejébe terjesztteni, e' pedig ő Felsé-
gének magának fogja a' dolgot által adni.

Hogy

Hogy az ő Felsege emberi szeretete, melly szerént a' Törökökkel kötött békeféség által, az Országoknak nyugodalmát, a' maga tartományainak izaporításánál előbb bétűllete, jövendőre is fenn-maradhasson, ezt ő Felsegének egy hiv tiztelője, egy emlékeztető pénz által vitte véghez. Ennek egy oldalán szemléltető Tser-koszorúnak belső üreféségén ezen szavak *Leopoldo II. Augusto.* — Köröskörül *Pietatis. in Genus. Humanum. Ergo.* — a' más oldalán pedig: *Quod. Cruentam. Caedibus. Populorum. Lauream. Sprevit. Imperium. Intra. Fines. Coercendo. Cives. Hostes. Servavit. Pace. Vltro. Data. Accepta. Orbi. Terrarum. Consuluit. MDCCLXXX.*

Bétsben a' le-folyt 1791-dik esztendőben 3568. fel-nőtt férjfi; 2931. áfzszony emberek. 3398. fiú; 3200 áfzszony gyermekek, és így 13097. emberek holtanák-ki e' világról. A' leg inkább uralkodo nyavaják pedig a' Gutta-ütés, és Rothasztó hidegek valának, mellyek közzül az első 636, az utolsó pedig 440 Lelkeket téve által az örökké valóságra Himlőben 149-en, szerentséllenségek által pedig 30-an halának-meg. — 11,022-ten születettének, de a' kik közzül 450 nen halva lettenek-el. — 2663. párok házofodtanak öfzve. — És így 1791-ben 3060 fejjel haláloztanak kevesebben meg, mint 1790-ben 363-mal többen születettének, és az öfzve házodtaknak száma-is 367-tel nagyobb 1791-ben, mint —90-ben.

Az 1792-dik első újj esztendő napi Udvari gala olyan pompával méne véghez, a' millyenre a' F. Mária Therésia halála után Bétsiekül nem emlékezük. A' Nemes Magyar Testörző Seregnék is ekkor vala mostanság az a' szerentséje, hogy a' maga Fő Kapitányától egész galában vezéreltésék Udvari galára. Az Esterházi Hgi Háznak mostani feje H. Esterházi Antal vala ugyan-is, ki ezen sereget, bámulásig való szép rendet az Udvarbét-vezeté, hátról pedig a' Hertzegneknek Oberst Fija, H. Esterházi Miklós egyedül kíséré.

Az így nevezett Német *Arcier-Gárda*, vagy Darabontgárda-is egész gálában, fel-tartott lántsákkal gyalogla-bé a' maga lovagló Vezére lovas Generál Gróf *Nasztitz* után.

Minekutánna fel-gyülekeztek volna a' hivatalos Méltóságok ö Felsegekhez: tizenegy óra tájban Sz. Misére indult a' Ts. K. Familia, az említett Méltóságokkal egygyütt az Udvari Kápolnába. Végbe menvén az Ifieni Tisztelet, vízfza tért az egész F. Gyülekezet a' Ts. K. belső Szobákba, a' honnan tsak hamar az^o arany Szálásba mentek által Itt, Tsászár és Tsászárné ö Felsegek *Ferentz* és *József* Fő Hertzegek, 's *Mária Clementia* és *Mária Anna* Fő Herz. Afzszonyok, egy gazdag trónus alatt asztalhoz ültek, mellyen a' tálok, tányérok, kanalak, úgy nem külömben a' késeknek 's villáknak nyelei-is mind aranyból voltak. Körül vették a' Ts. Kir. Alztalt minden Méltóságok, 's nem tsak a' Gavallérok, hanem a' Dámák is állva udvaroltak. — Mindjárt az ebédlő Felsegek megett állottak a' Fő Ud. Mesterek; Tsászárné ö Felsege megett pedig az Udvari Fő Mester-Afzszony-is *H. Battyániné*. Udvaroltak *Antal* és *János* Fő Hertzegek-is, *Amália* Fő Hertzeg - Afzszonykával egygyütt; 'de ezek tsak hamar meg-hajtották magokat, 's elmentek más szobába. — Az étkeket, Udvarnokok (*Aulae Familiares*) hordták-fel az Asztalra; az italt pedig a' Nemes Ifjak (*Edelknabok*). Minekutánna ivott volna Tsászárné ö Felsege: Fel lépett hozzája, az asztal' gráditsán *H. Bittyániné*, 's kérte a' régi szokás szerint ö Felségét, hogy szabaditaná-fel (dispensálná) a' Dámákat az aláftól. Kérésére, kegyes választ nyert a' Hegné ö Felségétől; 's ezzel a' Dámák mind el-öfzlottak az arany Szalából, és tsak a' Férjfiak udvaroltak. — Minekutánna jó izüen ettek és ittak volna ö Felsegek: fel-keltek az asztaltól, 's el öfzlott a' fényes Gyülekezet.

Torda 24-dik Dec. — A' Báró *Splényi* Regementjének Kvártélyra lett el-helyheztetése és letelepedése így vagyon: Az első Batalion, és a' nevelő ház, Májor *Rouviere* Kommandója alatt, ebből 3 Kompánia Kolosvárott; egy Bátsba, és Szútsákban, egy Zilahon, és egy Somlyon. A' második Batallion; az Oberster, a' Stabbal és két Kompániával Medgyesen; egy Kompánia Fel-Vintzen; egy Szent-Mihályfalván, egy Tordán; egy Járába és Kis-Bányán. A' harmadik Batalionból Oberst-lájdinánt *Adorján* alatt, négy Kompánia Besztertzen, egy Nagy-Sajon, egy Maros-Vásárhellyen. A' negyedik Batilion, második Májor *Augustinetz* alatt, Csernovitzbe és Gura-Humorán Bukovinában. — Ezen Decemberi hónapnak 12. 13. 14-dik napjain, közönséges nagy Gyűlést tartott N. Torda Torda Vármegye Maros-Bogáton, melynek tárgya nem volt a' Tiszteknek ujjabb választása, mivel minden Vármegyei Tisztviselők, hogy a' következő Ország-gyűlésig meg-hagyatassanak, jónak ítéltetett; hanem kiváltképpen ezek voltak 1-főzör. Mivel eddig a' N. Vármegye Tisztviselőinek semmi olyas elejekben forma szerint szabatott hivatal-béli finor-mértékek, vagy ugy nevezett Instructiojok nem volt sohol az Hazában, és a' miatt vagy nem tudta minden elé-adódott történetekben a' Tisztviselő, mihez tartsa magát; a' kézben forgó törvény-is nem lévén minden esetekre elég világos: vagy olykor edgyik Tisztviselő a' másiknak hivatalában elegyítette magát; e' végre még az Ország Gyűlésén tetfzett a' Státusoknak abban végzést tenni, hogy minden V-gye készittsen minden Tisztviselőnek köteleiségeiről *Projectumot*, köz-ítélet alá botsátandó Munkát, mellyet mindenik Vármegye a' következő Ország-gyűlése eleibe terjesztvén, azoknak egyben-vetésekből és meg-fontolásokból készittsésék egy közönséges finor-mérték, mely minden V-gyékben és Székekben gyakorlásban vétsésék. Egy ilyen Munka készittetvén ezen N. Torda Vármegyében, a' mostani Gyűlésen fel-is olvas-

vastatott. 2-szor. A' Királyi Kegyelmes tetszésnek tellyesítése végett, fel-vévén a' N. V-gye Gyüillese az Adó alá esett Nemeseknek ügyeket, 2 Commisfiokat rendelt, hat-hat Személylekből e' Vármegyének Alsó és Felső két Részeire, mellyek székét illyén, annak eléibe vigyék az e' féle Nemesek bizonyító Leveleiket, és azok által meg-visgáltatván, a' Nemes Vármegyének referáltassanak. 3-szor. A' pereknek folytatására, a' Tek. Ország Státussainak végezésének tellyesítése végett, Diurnum, vagy napi fizetés mellett Birák választattak 12 személylekből, kik a' Fő Ispányi Elöl-ülés alatt azon ügyes pereket folytassák, mellyek a' Generális Székre tartoznak; de tsak ugy, hogy a' végzést a' G. Széknek referálják. Mellyet, mint főben-járó tárgyat, szíven tartván a' M. B. Fő Ispány Ur ö Nga, előre egy ehhez képest alkalmaztatott hathatós Beszédet mondott a' N. Vármegyéhez, mellynek valóságos Mását ide zárva közleni kívántam a' Kurirral. A' választott Biráknak napi fizetésül végeztetett 3. r. forint, ha ugyan ez iránt még ez után igazítás nem tétetik. 4-szer. A' pereknek fel-vételében és igazításában való régi jussát örömmel meg-ujjította, az időknék hosszasa viszontagságai után a' N. V. Gyüillese, és bizonyos elé-fordult pereket törvényesen fel-vévén folytatott. — Ide tészem a' dolognak méltó voltáért azt, a' mit bizonyos tudósításhól érteitem, hogy N. Közép-Szolnok V-megyének ugyan ezen hónapnak elein Tasnádon tartott Közönséges Gyüilleseben esett, hogy midön kérdés támadott volna arról, ha valyon azokon a' Nemeseken, kik a' réatok el-olstás szerént esett koronázási ajándék pénzt meg-adni talám el-mulatnák, mijsoda mód által lehetne a' tzélt tökéletesíteni? és némelleyek az erőszakos eszközöket vitatnák az illyeneknek kényszerítésekre; akkor ama' nagy szívu és az hazafiai szeretetnek lángjával buzgon égő ifjú Báró Ur, Báró *Vesselenyi* Miklós Ur ö Nga önként Izáz aranyokat ajánla maga részéről ilyen ajándék pénzt, illyen forma beszédekkel fejezvéni ki buzgó szívét:

Én ezt adom nem magam-vetéséből, nem-is azért, hogy én mások felett bővölködném, mert ezeknek nálam-is helyek vagyon; hanem azért, hogy ha némely szegény Nemesek ezen N. V-gyében lésznek, kik a' tehetetlenség vagy más elégtelenség miatt e' kötelességben késedelmesek vólnának, azok jellen semmi erőszakos eszközökkel ne éllyenek, mellyek e' mostani szelid Országlásnak böldeg idejéhez nem illenek egy Nemes embernek házában; hanem pótoltságok ez által az a' meg-eshető tsorba, melly e' V-gyére rendeltetett Summát hijjánositaná. Ez, ha ugy esett, melly attól a' buzgó Szivtől ki-is telhetett; a' tselekedettel gyümölszöz leg-nemesebb indulatnak nevezetes remeke, mely méltó, hogy emlékezetben maradjon, és tiszteltesék. Én ezt tsak hallomásból irom, és tsudállom, ha így vólt, hogy onnan éppen a' kútfőből ki-nem árasztatott eddig széllyel minden-felé e' tselekedetnek hire. Ugyan ezen Nemes V-gyének akkori Gyüléséről hallottam, hogy az ottan találtató adozó Nemesek, kik jó bizonyosságaikat bé-mutatták, már az adozás aloll valóságggal-is fel-szabadítottak. — — Közönségessé tétetett már minden-felé Vármegyénként, Székenként, és Városonként az a' meg-betsülhetetlen Királyi Kegyelmes Akarat, hogy a' Kamarabéli Szolgálatokra Magyar Hazafiak, ama jó alkalmas Személyek projectáltassanak az eshető Vacantiákra. Imhol az Erdélyi egyik Nagyobb Sebnek már készíti a' gyógyító flastromot Kegyelmes Fejedelmünknek orvosi keze! Vagyon hát még balsamom Gileádban, hogy meg-gyittassék a' mi népünknek Leánya! — A' fokáig mosolygó meleg ősz téli formát váltott vala ezen hónapnak 8-dikától fogva, midőn fagyni kezde keményen, és tsak hamar há-tára fel-véve bennünket az iszonyú sár, sőt hó-is alkalmasint esék alá. De ismét lágyra változék hamar, már egy néhány napja, hogy esős, nedves, és majd szüntelen tartó ködös egésségtelen időjárása uralkodik. Már most sem tél, sem ősz; ha-

nem

nem félig sáros, félig fagyos köntösben jelen meg Karátsón.

Torda Vármegyei Fő-Ispány, M. Gy. Monostori B. Kemény Samuel Ur ó Ngdnak Beszéde, melyet mondott a' Vármegyének M. Bogáton Decembernek 12-dikén tartott közönséges Gyűlésben.

Tekintetes Nemes Vármegye! — A' szaggató dühös árviz módjára árkából ki-nyomult hazafiúi érzékeny sziveinken szaggatásaival mély árkokat mosott Hatalomnak a' Törvényeink által ki-intéztet rendes árkába téregetésével első Közönséges Gyűlésünk ez, T. N. V-gye, mellyben a' N. V-gyek Törvényeinkben ki-szabott munkátságok határait egészszén el-fogva mívelni kezdjük: szentelley-meg a' Mennyei Irgalom Mivünket, 's fordítsa azt N. Megyénk 's annak minden jó Tagjainak böldegulására! Ez ugyan-is 27 bíralmas elztendőknek el-follyások után első közönséges Gyűlésünk, mellyben az egészszet illető közjolgoknak el-intézése után, ha kiknek peres ügyei léznek azoknak, el-lításút-is tárgyul fogjuk venni. Miről szolhatnék hát, T. N. V-megye! mostani örvendetes Gyűlésünkbe, mellyben ügyeink el-intezésére Birákat kell választanunk, nagyobb illendőséggel, 's nagyobb haszonnal, mint a' jó Birót tziinerezd, 's azt az igaz ügyet el-fordító Birótól meg-külömbcztető tulajdonságokról; mellyekre figyelmeztvén választásunkba, előnkben igaz ügyet terjesztő véreink böldegitása által N. Megyénket fogjuk holdogittani.

Első 's leg-főbb tulajdonsága a' Jó Birónak a' tökéletes *Lelki esmédret*, mellyel minden részre-hajlás nélkül itél a' szerint, a' mit igaznak lát lenni, 's abban nem tétováz, egyik félnek]a' málik felett nem kedvez, meg-adja kinek-kinek azt, a' mit a' törvényes igazság szerint tulajdonának vél lenni; és minden ki fogás nélkül abban gyakorolván magát tsendes nyugodalmat szerez magának, 's megnyeri önnön magának tselekedeteivel tapsoló meg-elége-

elégedését, melly egy nemes szív előtt a' Virtusnak leg-kezdvessebb jutalma.

Második fő tulajdonsága a' jó Birónak az *Egyenes Ítélet*, mellyel az ítélet alá hozatott történetet annak meg-értt meg-vissgálása után a' Törvényre alkalmaztatja: Eléggé meg-nem íratható annak a' Társaságnak állapota, mellynek Birái az egyenes ítéletben fogyatkoznak, nem lehet ugyan-is abban senki bizonyos leg-igazabb ügyének-is megnyerése felől.

Harmadik igen nevezetes tulajdonsága a' jó Birónak az *Alhatatóság* a' *Törvény* mellett: Meg-kell erre nézve a' Birónak a' maga Gondolatait, képzelt vélekedéseit tagadni, le kell azokról egélfzzen mondani, hogyha szintén azok valamit igazságosabbnak sűgallának-is lenni az ollykor igazságtalannak tettő törvéynél, meg-maradhason még-is tétovázás nélkül a' Törvények mellett, mellyeknek szoross meg-tartására meg-esküdt.

Negyedik el-kerülhetetlen tulajdonsága a' jó Birónak a' *Kételkedés*; tsak ez által lévén a' meg-előző hibás-ítéletek' el-távoztatása lehetséges; mellynek, ha egyszer gyökeret vert az Elmében, ki-írása szintén *Herculesi* munka. Nem kell a' Birónak senki szavának hitelt adni próba nélkül, mellyel a' vizsgálásban részessé tétetődnek, függőben kell a' dolognak tökéletes meg-visgálásáig hitét 's ítéletét tartani. De ellenben, hogy a' kételkedés a' Birót a' Társaságnak meg-betsülhetetlen kárával magát sem egy, sem más-felé meg-határozni nem tudóvá ne tégye.

Ötödik éppen ollyan el-kerülhetetlen tulajdonsága a' jó Birónak a' *fáradhatatlan szorgalmatos Munkáság*, mellyel a' meg-ítélés végett elejében terjesztett ügynek tökéletesen végére menni, annak leg-kissebb részét-is jó móddal meg vizálni, 's éppen fenekéig által nézni törekedjék. Ezen meg-visgálásnak nevezetesen elő segéllő eszközei, következőképpen a' jó Birónak felette szükséges tulajdonságai: a' *mindenekhez viseltető betsület, nyájjaság,*

ság, szakadatlan figyelmetesség, a' Titoknak megtartása 's az ítéletben elő fordult Dolgoknak szoross el halgatása.

Az Indulat meg-vakít 's nem engedi a' dolgot arról a' feléről néznünk, mellyről azt néznünk kellene.

Hatodik nevezetes tulajdonsága hát a' jó Birónak az indulatoknak szivében ki-irtása, és az ezzel együtt járó Hideg-vér. Le kell a' Birónak, a' minden Biráknak leg-felségesebb Biráját a' Nagy Istent követvén, harag tartást, gyűlölséges irigységet, féltelmet, vétkes nyereség kívánást 's minden más az emberi szivet alatonított indulatokat; sőt le kell a' külömben az emberi szivet nagyon ékesítő, 's elégé nem ditsérhető indulatokat-is, a' millyennek a' szeretet, barátság, véreinkhez vonzó hajlandóságunk, vetkezni, 's ezeknek le-vetkezésével, meg-kell tulajdon maga szeretétét-is tagadni; a' Birói székben vive, le-nyomnák ugyan-is ezek éfzre vehetetlenül valamellyik peres-fél hasznára a' fontot, 's meg-károfttanák igazság ellen a' más félt.

Mind ezen erköltsi tulajdonságok-is nem elégéségesek, T. N. V.gye arra, hogy valaki jó Biró lehessen, az elmének amaz díztes, beszédemben hetedik és utolsó helyet foglaló tulajdonsága a' Tudomány nélkül. Meg-lehétnek ugyan-is valakiben a' fellyebb való tulajdonságok egy csoportban, 's el-fordithattya még-is az igaz ügyet, meg-igazithattya a' hamis ügyet tudatlanságból.

Ne szaggassuk-el egymástól, T. N. Vármegye! most midön édes Hazánk Nemes Státuszi és Rendjei, a' közelebbről lévő Ország-gyűlésein tett végzése szerint az Hites Assessorok közzül, a' peres ügyeknek el-intézésére Diurnum mellett bizonyos számmal Birákat kell választanunk, ezen tulajdonságokat egymástól, 's ne válasszunk senkit-is egy a- vagy két, sőt három tulajdonságoknak-is benne fel találtatásáért Biráknak, ha a' többek éppen nem, vagy, a' melly még veszedelmesebb lenne, az ezekkel ellenkező tulajdonságok találtatnak-fel ő benne.

ne. De ne szaggassuk-el ezen tulajdonságokat, T. N. V-gye! a' V-gye Afsefsorainak ez után lejendő választatásában-is egymástól, mert szavok leszen ezeknek ennekutánna közönségesen a' peres ügyek el-látásában; 's ha rozfsz lelki-esméretü, hibás itéletü, részre-hajló, ajándékot szerető, indulataikkal nem bíró, vélekedéseikben meg-átalkodott, meg-előző hibás itéleteknek alája vettetett, a' Törvény világos szava mellett-is tétavázó, álhatatlan, a' munkában hamar belé tsömörlő, tudatlan, tsátságó, figyelmezni nem tudó, vagy nem akaró személyeket választatunk Afsefsorainknak, kegyetlenkedni fogunk az igaz ügyen, és sárban fog tapodtatni N. V-gyénben az Igazság: Mellytől a' sz. Isten fogyhatatlan irgalmassága szerint óltalmazzon.

Külső Országai Tudósítók.

A' Frantziáknak Királya a' múlt Dec. 19-dikén tudtára adatá a' Nemzeti-gyűlésnek, hogy a' meg nem esküdött Papok ellen iratott Dekretomot meg nem erőlteti; mellyre a' Gyűlés tagjai füleiket sem mozdítva el-halगतának. *Dixit.* — A' Navarra-ból a' Báfeli Püspökségbe által jött 400 Frantzia katonákat az ő Obersternéjek vezérelte - ki a' zenebona közepéről. Ott vólt ugyan az Oberster - is: de által adta vólt a' Komandót a' feleséginek.

Azt kezdik híresztelni, hogy a' Svéd Királya és az Orosz Tsászárné el-fogadták végre a' Frantziák Királynának az új Constituzió iránt ezekhez-is el-küldetett jelentését. Ha ez igaz, ugy tsak a' sokaktól előre el-láttatott politikája az Orosz Udvarnak tellyesedik-bé; mert ez szerint a' Tsászárnének a' Frantzia Printzek mellett való fogása nem egyébre való lett vólna, hanem hogy ez által a' Pruszus Király és a' Tsászár elegyedjenek belé, mint a' Német Birodalomnak nagyobb fejei, a' Frantziákkal való zenebonába, és az alatt az Orosz Udvar a' Svéd Király Familiájából egy Fejedelmet ültessen belé a' Lengyel Tronusba.

A' Király és a' Tsálszárné között köttetett Szövetség punktumai igen fontosoknak mondatnak lenni. A' mik bizonyosok és olyanok ezek közzül, hogy nem titkoltatnak, még eddig tsak ezek u. m. — Költsönösön 12-ezer emberekkel és 12 hadakozó Linéás hajókkal segitik egymást: de Svétzia nem tartozik a' Muszkát a' Törökök ellen segíteni. — Muszka Ország egy nagy summa pénzt, és 8 ezteendőig, mig t. i. ezen Szövetség nyúlik, minden ezteendőként Subsidiumot, Segittő-pénzt ad a' Svéd Királynak. — A' belső Zenebonák Rebelliok ellen egymást oltalmazzák. — Végre, a' Svétziai Korona örököse végye magának feleségül a' Muszka örökös Nagy Fejedelmnek egyik Leányát. — Ezen szoross *Muszka* és *Svéd* Szövetség még vagy keserves lehet valaha Lengyel Orzágnak, vagy ötet annyira Orosz és Svéd oltalom alá vetheti, mint ha soha ösztözni sem kellene másoknak többet belőlle.

Svétziából ezt írják, hogy már leg kisebb kétség alá fintsen vettelve, hogy a' Svéd Státusok az Orzágnak Finántzzia-béli 's más egyéb bibijeire nézve kevés idő mulva öszvene fognának gyülekezni, de nem Stokholmban, hanem *Nordlánd* nevű Tartományban *Gestleben*.

A' Lengyel nagyobb Uraságok közzül igen sokan kezdenek nem tsak *Jaszsziba*, hanem *Péttersburgba*-is költözödni, kik itt nem a' Máj. 3-dikán bé hozatott Lengyel Constitutzionak meg-erősítését, hanem le-rontását munkálódják. A' még máig is *Jaszsziban* mulató *Potokkiról* erősítik, hogy minden örökségeit a' meg-boldogult *Potemkinnek* ígérte vólt olly fel-tétel alatt, ha a' Lengyel Koronát a' *Potokki* Házhoz ragaszthatná.

Lüttikh és *Brábántzia* az 1792-dik ezteendőben is nem alább való matériákkal akarnak kedveskedni az ujjságon kapó Olvasóknak, mint a' le-folyt 1791-ben. — A' békételen Brabántziaiak *Hennegauban* egy *Mobege* nevű Frantzia Városotskában Belgiumnak határ-szélében válofztottak helyyet az öszve-gyülekezésre, melly Gyüleseit a' *Brabántziai*

tziai Oroszlány Klubjának nevezik, és nem különben járnak ide öszve, mint hajdon tsak 18 ezteendőekkel-is ez előtt *Stiriából* a' Parasztok 's még némelly vélek szomszédság Magyar Országiak-is Kolonia Várofsába a' Rénus vize mellé, az akkori idő-béli minden 7 ezteendők alatt egyfzer ujra megnövő Tsuda-tévő szakállnak leberetválására. — Azt írják innen, hogy Frantzia Ország segittséget ajánlott Brábántziának. — — *Brüszjelből* pedig, hogy a' harmadik Státus nem ígérte még a' Fejedlemnek az ugy nevezett Subsidiumot.

A' *Lüttikkhi* Patrioták pedig már ennél-is sokkal nagyobb lépéseket tettek, és nyilvánságosan munkába vették azon eszközöket, mellyek által az Avenió-béliek, a' mint már tudjuk, fel-tett tzeljokra tökéletesen el-jutottanak. Valami tizenketten ezen Lüttikkhiekk közzül nem régiben Párisban a' Nemzeti-gyűlés előtt meg-jelenvén olyan alyánláft tettek, hogy a' Lüttikkhi nemzet, valamint Avenio, magát mindenben a' Frantzia Konstituzió alá vetni, ennek szabadságaival élni 's Frantzia Országgal egészfzen egyesülni kíván, melly szerént a' Nemzeti-gyűlésnek oltalmát kéri, és reméli-is. — Söt még ennél többet-is irhatunk a' Lüttikkhiekről, u. m. hogy egy Nemzeti Regementnek ki-állítására-is a' Nemzeti - Gyűléstől magának engedelmet kére; mellyet ez nékiek könnyen meg-engedett, és ezen Regementnek öszve-gyűlésére-is egy *Duai* nevű Frantzia városotska rendeltetett a' Frantzia Országi Belgiümmal határos szélekben, melly nem igen meszle esik azon helyhez, a' hol a' ki-vándorlott Brábántusok formálták a' magok fellyebb említett Klúbjokat.

Meg-jegyzések. — Az Auszriai Begiümban lévő Sergeknek erősítésére 15-ezer fejből álló Auszriai fegyveresek vettenek parantsolatot ismét az ide való indulásra. — *Moszlió Vandernót* is 3 ezered magával fülel Brábántziának határjai mellett, nem különben mint a' Farkas, az akol mellett,
remél-

remélvén *per expectationem Casuum similibus*, az alkalmatosságot, mellyet a' maga hasznára fordithasson. — Ezek már közönséges dolgok: hanem ezen következők még nem egészen bizonyosok, u. m. hogy a' Fő Hadi Tanács, sürgeti azon hat ezer Embernek ki-állítását; melyre kötelezte magát Magyar Ország — és hogy a' három *Horvát* Húszár Regementek; mellyek az utolsó Pruzszus háború után meg szűntek lenni, most ujra fel-állittatnak.

Tudósítások.

Az 1791-dik esztendőben Sept. 12-dikétől fogva Okt. 14-dikéig tartott Ev. Ekkl. Sinatnak két Deputátusaik által u. m. *Plachi András Turotz-Szent Mártoni* T. Lelki Tanító; és *Császár András Gömör-Vármegye* Fő Notáriusa által meg-iratott Diáriumból készítették, és elő-fizetésre Deák nyelven ki-fog adattatni egy olyan Diarium; melly ezen Sinaton megtörtént dolgokat hízeltetés nélkül; 's minden Kritikával együtt magában foglalja, és a' mint remélhetni, minden tésépatés rá-galmazásoknak véget fog vetni. A' munkához egy réz táblán való rajzolat is járul; és annál oltsobb lesz; mennél többen fogják neveiket az elő-fizető Urak fel-írni: kiknek száma még bizonytalan lévén, az ára a' munkának most előre meg nem határozathatik, hanem nagy szívelességgel kérettetnek mindenek, kik ezt magoknak még-szerézni szándékoznak; hogy elő-fizetesképpen az alább meg-nevezendő helyeken neveiket fel-jegyeztetni el ne mulassák; miért tsak annyi Exemplárok nyomtattatnak; a' mennyin az elő-fizetők fognak tanáltatni. Arrá kérettetnek pedig másodszor; hogy neveiket a' jövő Februáriusnak végéig fel-jegyeztetni méltóztassanak.

Bétsben, *A' Magyar Kurirndi.* — Budán és Pesten *Weingand* és *Strohmeyer* Könyv-árosoknál.
— Késmatkon *Podkonitzky* Profelsor Urnál.

Kassán, T. Mayer Urnál. — Besztertze-Bányán, Lovich Prof. Urnál. — Azon kívül pedig mind két valláson lévő Ev. T. T. Esperest Urak kéretetnek bizodalmason, hogy ezek-is ilyen Subscripziokat fel-szedni és hozzám t. i. *Plachi András-hoz Thurotz-Szent-Mártonba*, a' hová az utolsó Posta Thurotz-Zámbokrét, küldeni né térheltesenek.

Historisch politisches Journal der kaisert. königl. Erblande. Ez egy olly hónapos Irás, melly a' két Magyar Hazákban-is köz figyelmeteliséget érdemel. Három fő izéljai vagynak az azt ki-adó Társaságnak: *először* hogy a' Tsázfári; 's Királyi Birodalomban lévő Országokat, azoknak Polgári állapotokat mind a' külső, mind a' belső Nemzetekkel közelébből meg-esmertethesse; kiváltképpen pedig az egy Uralkodó alatt lévő Lakosoknak történeteiket, mellyek a' Hazafiakat figyelmetésekké tehetik hitelesen adja-elő. *Másodszor.* Kötelezi magát arra a' Társaság; hogy a' Tsázfári 's Királyi Birodalomban időről időre kézre kelendő nevezetesebb Irásokat; azoknak rövid, és tökéletes foglalataikkal együtt; sőt minden tudományi dolgokat közönségesekké fog tenni. *Harmadszor.* Minden darabjában ezén hónapos Irásnak; a' külső Országok' nevezetesebb történetei is rövideden elő adattatnak; hogy a' szerint mind a' külső, mind a' belső történeteket maga előtt látván az Olvasó; minden különös Orzágnak Polgári fekvéséről annyival helyesebben ítélhesen. A' mi a' Magyar Orzági tudományi állapotokat illeti, a' Társaság azokról-is rend szerint fogja tudósítani az Olvasókat; és kéri a' Magyar Tudósokat, hogy vele mind tulajdon, mind más Hazafi Társaik' munkájit, a' foglalatnak rövid elő-adásával közöljék, mellyeket (ugyan néntetül, de helyesen fordítva kívánny: Irásaiba iktatni. Csak ez' egy tekintetre nézve-is méltó

méltó e' munka, hogy a' két Magyar Hazákban is el-terjedjen, és a' ki-adóknak tzelja, melly a' Magyar Nemzetnek-is, 's kivált a' hazai Litteraturának, midön az a' külső 's belső Nemzetek előtt is esmeretessé tétetik, ditsőségére szolgálhat, elő-legendessék. Nemzeti Irójinknak-is nem tudom mi lehetne még most, midön Hazájok bóldogítására törekedéseknek vagy semmi, vagy igen kevés bérét vehetik, vagy még talám kárát-is vallyák, nagyobb jutalmok, mintha a' Nemzeti igen kevés számú olvasókon kívül, hírek és nevek a' külső idegen Nemzetek előtt is esmeretessé tétetnék; ez a' valóságos ösztöne a' ditsőségre törekedésnek, és a' litteratori pályá-futásnak egyetlen tzelja.

A' kik ezen hónapos Irást meg-szerezni akarják a' leg-közelébbi minden Posta Statziokon fél ezrtendőre 3 forintjával előre fizethetnek, vagy pedig egyenesen a' Bétsi Ts. Kir. Fő Posta hiválhoz útasíthatják az elő-pénzt, valamint a' Kurir, és más Ujjságokért, illy tzim alatt: *An das kaiserl. königl. Oberst Hof Post Amt in Wien*, a' Levélben belől, vagy a' boritékra ez lévén írva: *für das Historisch politische Journal der kaiserl. königl. Erblande*. Minden különös darabot, melly nyoltz árkusokból álló nyoltzad réthen jó papirosra nyomtatva, a' hónapok' kezdetével fogják Postán, minden fizetés nélkül venni az Elő-fizetők, tsak hogy a' hatodik darab vételével a' következő fél ezrtendőre is egybe jelentsék magokat, ha akarják e' meg-tartani vagy sem, hogy a' Ki-adók magokat a' nyomtatásban mihez tudhassák tartani. — Már ugyan a' most folyó hónapra ki-adattatott az első darab, mindazáltal még most-is lehet előre fizetni, és az Elő-fizetők a' már ki-jött darabot a' következőkkel együtt vehetik.